

אחריות הלקוח

מתנה הויאל ועבר על דעת הנוטן גם הקדש לא חל וה"ג כיון שעברת על דברי המת מתנה אינה מתנה והזרה מיהו לא דמו דמתנה בטילה וגם הקדש לא נتفس שיבא אביו ויאכל בו אבל הכא סתמא קיימיב ליה ליתנות ולא פירש ע"מ שתנהנה בהן אתה ולא בני הלך לגמרי יהיב ליה לעשות בה כרצונו והיינו דקאמר ליה כסם שאיתך י Kol להחזר מה שמכורתי דמתה מיהא מודית לי דהא ע"מ להנחות אני בהן נתנו לי אי אתה יכול להצדיר מה שהזרתי דבע"כ אין מתנה לחצאי אדם איני יכול ליתנה לבניו א"כ גם אני בעצמי איני יכול ליהנות בהן כדאמר גבי מעשה דברת חורון דכיון דנתנה לו ליהנות ע"מ שלא יקידש לא הוא מתנה כל ה"ג אם איתא לדעתך עשה שלא יהא לירשות ליתן לבניו או לכל מי שארצחה א"כ גם אני לא אוכל למכור לאחרים או להקדיש אלא מאיתך לר' למימר אמרה הויא מכירתתי מכירה והקדשי הקדש משום שלא פירש מיד' וה"ג גבי זקרה הא לא פירש מיד' אבל גבי מעשה דבית חורון כיון דפירוש פירוש ושמאי לא הוה דיק מעיקרא אמרה ואהקדש דמכר יהונתן והקדיש.

5) דברים נג. יג-כא

כי יקח איש אשה ובא אליה ושנהה: ושם לה עלילת דברים והזוא עליה שם רע ואמר את האשה הזאת לקחתי ואקרב אליה ולא מצאתי לה בתולים: ולקח אבי הנער ואמה והוציאו את בתולי הנער אל זקני העיר השערה: ואמר אבי הנער אל חזקינט את ביתך נתני לאיש הזה לאשה וישנהה: והנה הוא שם עלילת דברים לאמר לא מצאתי לבתך בתולים ואלה בתולי ביתך ופרשו השמלה לפני זקני העיר: ולקחו זקני העיר ההוא את האיש ייסרו אותו: וענשו אותו מהא כסוף וגונטו לאבי הנערה כי הוציא שם רע על בתולה ישראל ולו תהיה לאשה לא יכול לשלהה כל ימי: ואם אמרת היה הדבר הזה לא נמצא בתולים לנער: והוציאו את הנער אל פתח בית אביה וסקלו אנשי עירה באבניהם ומתחי כי עשתה נבלה בישראל לזמן בית אביה ובערת הרע מקרבר:

6) שם כח-כט

כי ימצא איש נער בתולה אשר לא ארשה ותפסה ושכב עמה ונמצאו: ונתן האיש השכב עמה לאבי הנער חמישים כסוף ולו תהיה לאשה תחת אשר ענה לא יכול לשלהה כל ימי:

7) חזקוני דברים כב, יט

מודדים לו מדה נגד מדה הוא בקש לאסורה עליו ולשלחה ממנה לך לא יכול לשלהה, וכן במאנו לפ"י שלפעמים הוא כונסה בעל כrho לפיקר בידוע שיגרשנה אם יוכל וכל ימי בעמוד והחר הוא.

1) דברים כא, טז

כי תהין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה וילדו לו בנים אהובה והשנואה והוא הבן הבכור לשנואה והיה ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו לא יכול לבכר את בן אהובה על פני בן השנואה הבכור: כי את הבכור בן השנואה יכיר לתה לו פי שנים בכל אשר ימצא לו כי הוא ראשית אלו לו משפט הבכורה:

2) ספורנו שם

לא יעיבר הבכורה מן הבן בשלב שנתה זו או אהבת זו אבל אם יעשה זה בסבב רשותה הבן הבכור איז ראוי להעביר אמרם ז"ל (ב"ב פרק יש נוחלין) אם לא היה נהוג כשרהה צור לטוב (קלג. ב) וכן נראה שעשה יעקב אבינו אמרה בחילו יצועי אביו נתנה בכורתו לבני יוסף בן ישראל (דברי הימים א, ה, א):

3) בבא בתרא דף קלג ע"ב

הכותב את נכסיו לאחרים והניח את בניו - מה שעשה עשו, אלא אין רוח חכמים נוהה הימנו; רשב"ג אומר: אם לא הי בניו נהגים כשרהה - צור לטוב. ת"ש, דאמר ליה שמואל לרבי יהודה: شيئا, לא תהיה ב' עברו אחנטא ואפיו מברא בישא לברא טבא, וכ"ש מברא לברטא. ת"ר: מעשה באדם אחד שלא היה בין כשרה, עמד וכותב נכסיו ליתנתן בן עוזיאל. מה עשה יונתן בן עוזיאל? מכיר שליש, והקדיש שליש, והחזיר לבניו שליש. בא עליו שמא במקלו ותרמilio. א"ל: שמא, אם אתה יכול להוציא את מה שמכרתוי ומה שהקדשתוי - אתה יכול להוציא מה שהזרתי, אם לאו - אי אתה יכול להוציא מה שהזרתי. אמר: הטיח עלי בן עוזיאל הטיח עלי בן עוזיאל!

4) רשב"ג שם

בי עברו אחנטא - מקום שמעביר האב נחלה מן הראו' לה ואפיו להרבבות לאחד ולמעט לאחד.. מכיר שליש - לצרכו.

והקדיש שליש - ואייכא למימר דליה מכיר והקדיש מעיקרא כדי להוציא שמה שמחזר לבניו משלו הוא מחזר כדאדר להה לשמא כדליךן. במקלו ובתרמilio - כלומר להתווכח עמו על שעבר דברי המת שנטכוין לתת לו ע"מ שלא יהנו בניו מנכסיו דכמאן דא"ל הריני נתן לך נכסיו ע"מ שתמכרם לצרכך דתהיינה יהיב ליה ואף על פי שלא פירש והכי קאמר ליה שמא ליהונתן זקרה שהזרת לבניו אינה כלום דא"כ לא הוויה מתנה והוא כמי שהפקיד לך נכסיו ע"מ שלא יהנו בהן בניו וחזר וזכה אותן דקי"ל מצוה לקיים דברי המת ושמאי היה טועה במעשה דבית חורון דליךן דקאמר לא נתתי לך את שלוי על מנת שתקדישם לשמים ואמרו חכמים שלא הוויה

(ישעה כא, ה): "משחו מגן". פירוש: נדיבי עמים נאספו לעבד את השם יתעלה, כי מלכיהם ושריהם לאלקים, שהם עבדיו ואמוני, כענין שנאמר (תהילים פט, יט): "כי לה' מגננו ולקודש ישראל מלכנו". "מאד געללה" - שהקדוש ברור הוא מתעלה ומתחל באסיפותם ועובדותם. והאיש הפורש מדריכי הצבור הנה הוא כמקטרג על הסכמת עבודת השם, וכיוצא מכל המקדשים את השם, ומראה עצמו כי לא יחפוץ להיות בסודם ולהכתב בכתבם, הנה הוא מחליל את העבודה, והוא בכלל הכתות שזכרנו שהן בזים את דבר השם ואין להם חלק לעולם הבא, והשנייה - כי הן מניאים לב חלושי הדעות בפרישתם מדריכי הצבור, והן מן המחתאים את הרבים.

11) רמב"ן ואთחנן, יט

ועשית הישר והטוב בעיני ה' - על דרך הפשט יאמר תשמרו מצות השם ועדותיו וחקותיו ותקוניibus בעשייתן לעשות הטוב והישר בעיניו בלבד. ולמען יטב לך - הבטחה, יאמר כי בעשותך הטוב בעיניו יטב לך, כי השם מטיב לטוביים ולישראלים בלבדותם. ולבוטותם בזה מדרש יפה, אמרו זו פשרה ולפניהם משותה הדין. והכוונה בזה, כי מתחלה אמר שתשמור חקוקיו ועדותיו אשר צור, ועתה יאמר גם באשר לא צור תן דעתך לעשות הטוב והישר בעיניו, כי הוא אוהב הטוב והישר:

וזה עניין גדול, לפי שאפשר להזכיר בתורה כל הנוגאות האדם עם שכניו ורعيו וכל משאו ומנתנו ותקוני היישוב וה%;">המידנות כלם, אבל אחרי שהזכיר מהם הרבה, כגון לא תלך רכילה (ויקרא יט טז), לא תקום ולא תטוט (שם פסוק טז), לא תקלח חריש (שם פסוק יד), מפני שיבוה תקום (שם פסוק לב), וכיוצא בהן, חזר לומר בדרכך כלל שיעשה הטוב והישר בכל דבר, עד שיכנס בזה הפשרה ולפניהם משותה הדין, וכגון מה שהזיכרו בדינא דבר מצרא (ב"מ קח א), ואפילו מה שאמרו (יומא פ" א) פרקי נאה ודברו בנהחת עם הבריות, עד שיקרא בכל עניין תם וישר:

כ"י מצא חל בادמה אשר יקוק אלהיר נתן לך לרשותה נפל בשדה לא נודיע מי הכהן: ויצאו זקנין ושפטיך ומדדו אל הערים אשר סביבת החלל: והייה העיר והקרבה אל החלל ולקחו זקנוי העיר ההוא עגלת בקר אשר לא עבד בה אשר לא משכה בעל: והוורדו זקנוי העיר ההוא את העגלת אל נחל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע וערפו שם את העגלת בנחל: ונגשו הכהנים בני לוי כי הם בחר ה' אלהיר לשורתו ולבך בשם ה' ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע: וכל זקנוי העיר ההוא הקרים אל החלל ירחצטו את ידים על העגלה העורופה בנחל: וכן אמרו ידינו לא שפכה שפכו את הדם זהה ועינינו לא ראו: כפר לעמך ישראל ונכפר להם הדם: ואתה תבער הדם הנקי מקרבר כי תעשה הישר בעיני ה':

9) רמב"ם הלכות תשובה פ"ג ה"א

הפורש מדריכי צבור ואף על פי שלא עבר עבירות אלא נבדל מעדת ישראל ואינו עושה מצות בכללו ולא נכנס בצרתן ולא מתענה בתעניתן אלא הולך בדרכו כאחד מגוי הארץ וכאילו אינם מהן אין לו חלק לעולם הבא. וכו'.

10) שער תשובה לרביינו יונה שער ג' קסת

ועתה נפרש עניין עונש הפורשים מדריכי צבור, וכי הוא נכון בענשי הכתות שהקדמן. בהתאוסף ראשי עם וקהלות הקדש לעבד את השם יתברך, ומוסכמים הסכמות להעמיד להם מצות, הנה הם מקדושים את השם יתגדל ויתקדש, שנאמר (דברים לג, ה): "ויהי בישורון מלך בהתאוסף ראשי עם ייחד שבטי ישראל", ונאמר (תהלים מד, י): "נדיבי עמים נאספו עם אלקינו אברהם כי לאלקים מגני ארץ מאד געללה", נקרא ישראל "עמיים", מפני שהם שנים עשר שבטים, כענין שנאמר (דברים לג, יט): "עמיים הר יקראו", והם עם אחד לעבד את השם, על כן אמר "עם אלקינו אברהם", והמלכים והשרים נקראו מגנים, מלשון אלקינו אברהם", והמלך והשרים נקראו מגנים, מלשון